

The Effect of Perceived Socialization Level on Knowledge Sharing Behavior in Online Learning Environment

Büşra Yılmaz¹ , Hatice Hazal İlgar² , Neziha Ekinci³ , Hakkı Bağcı⁴

^{1,2,3}Sakarya University, Institute of Educational Sciences, Hendek, Sakarya, Türkiye

⁴Sakarya University, Adapazarı Vocational School, Department of Computer Technologies, Adapazarı, Sakarya, Türkiye

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the effect of students' perceived socialization levels on information sharing behavior in online learning environments. Exploratory correlational research model, one of the quantitative research methods, was used in the study. The research data were obtained from the students of Sakarya University Vocational School of Health Services according to blended learning in the spring semester of 2021-2022 academic year. A total of 135 students studying in the departments of Child Care Youth Services, Health Care Services, Therapy and Rehabilitation, Medical Services and Techniques in the relevant vocational school participated in the study. It was determined that 2 students did not enter the data correctly and the study was conducted by 133 students. As a result of the research, it was seen that there was a positive and moderately significant relationship between the level of socialization perceived in the online learning environment and its effect on information sharing behavior. It was determined that information sharing behavior was also high in individuals with high perceived socialization perception in online environments.

ARTICLE INFO

Article History:

Received: 08.11.2023

Received in revised form: 26.11.2023

Accepted: 09.12.2023

Available online: 15.12.2023

Article Type: Research Article

Keywords: Online learning environment, perceived socialization, information sharing behavior

© 2023 JIETP All rights reserved

1. Introduction

Today's educational environments are transforming from passive receivers to a place where individuals are more active in creating and sharing information. One of the factors for individuals to actively communicate in the course environment will be realized through the socialization of students (Koçyiğit et al., 2018). Socialization is defined as the creation, development and maintenance of individual-community transfer in the online environment (Preece, 2001). In order to enrich the learning experience and increase communication between individuals in online education, Levine (2007) states in his research that the teacher should provide a supportive environment for students, provide opportunities for students to participate, keep each student active in online discussions, and encourage real-life examples in discussions and chats. Social learning emphasizes the interaction of learners with each other in learning. However, the most important point is that individuals play an active role in the learning environment. In such a learning environment, the concepts of peer learning among individuals and joint strategy development come to the fore (Kreijns, 2004).

Sharing knowledge is also an important factor for learning to take place in online learning. Knowledge sharing is also defined as individuals helping each other by sharing their experiences, skills and abilities in online learning environments and responding to questions (Bock et al., 2005). In online

² Corresponding author's address: Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi, Hendek, Sakarya, Türkiye
Telephone: +90 544 363 1193

e-mail: hazal.ilgar@ogr.sakarya.edu.tr

DOI: <https://doi.org/10.47157/jietp.1387495>

learning environments, it is important for individuals to engage in social interaction and to be encouraged to participate more, but it is one of the main challenges faced. Sharing knowledge is a time-consuming and labor-intensive process in which willingness to communicate with each other is important (Ghadirian et al., 2014). The perception of willingness required for the act of sharing information will arise as a result of belonging to a group and being in unity with that community. It will not be the same for individuals who do not know each other to communicate with individuals who know each other and share a certain amount of time and share for the lesson. Based on this, knowledge sharing will continue without any problem when there is mutual benefit or when it contributes to the continuation of communication with others. Knowledge sharers need factors such as sharing new information, accessing better data sources, increasing sharing, solving problems and improving equipment (Tseng & Kuo, 2014). From this perspective, it is thought that there is a relationship between socialization and knowledge sharing in online environments. In this study, it was aimed to reveal the level of relationship between socialization and knowledge sharing.

In this study, it is aimed to reveal the effect of students' perceived socialization levels in online learning environments on their knowledge sharing behavior. In line with this goal, answers were sought to the specified questions.

2. Method

Exploratory correlational research model, one of the quantitative research methods, was used in the study. Exploratory correlational research is a research model that the researcher uses to make sense of the relationships between variables (Büyüköztürk et al. 2021).

The study group consists of students studying at Sakarya University Vocational School of Health Services with a blended learning method in the spring semester of 2021-2022 academic years. The study included 135 students studying in the departments of Child Care and Youth Services, Health Care Services, Therapy and Rehabilitation, Medical Services and Techniques in the relevant vocational school. In the study, it was determined that 2 students did not enter the data correctly and 2 students were removed and the study was conducted by 133 students.

In the study, the personal information form determined by the researchers and the "Perceived Socialization in Online Learning Environments Scale (PSSOLE)" developed by Kreijns et al. (2007) and adapted into Turkish by Bardakçı (2010) and the "Information Sharing Behavior Scale in Online Learning Environments (ISSOLE)" developed by Tseng and Kuo (2014) and adapted into Turkish by Avcı-Yücel and Ergün (2015) were used to collect data.

3. Results

Looking at the mean values of the mean scores of the PSSOLE scores of the research, it was concluded that the perceived socialization levels in online learning environments were not at a very low level, but according to the data, it was concluded that the students were undecided in their perceived socialization levels. Looking at the mean values of the scores of the ISSOLE, it was revealed that the information sharing behaviors in online learning environments were at a high level. It was concluded that students exhibit information sharing behaviors in online environments.

In the research conducted, it is seen that there are gender-related differences between men and women in the mean scores of the PSSOLE and the ISSOLE. It was concluded that the mean scores of the PSSOLE and the mean scores of the ISSOLE did not differ significantly according to the gender variable. It was revealed that there was no statistically significant difference in the mean scores of the participants of the study in terms of age and department variables. In the results obtained from the analysis of the data, it was found that the scores of the PSSOLE and the scores of the ISSOLE were positively, moderately and significantly related.

According to the grade level, it was determined that the mean scores of the 1st grade participants were higher than the mean scores of the 2nd grade participants, and the mean scores of the 2nd grade

participants were higher than the mean scores of the 1st grade participants. It was concluded that the averages of the mean scores of the PSSOLE and the mean scores of the mean scores of the ISSOLE were not significantly different according to the grade level.

Çevrimiçi Öğrenme Ortamında Algılanan Sosyalleşme Düzeyinin Bilgi Paylaşma Davranışına Etkisi

Büşra Yılmaz¹, Hatice Hazal İlgar², Neziha Ekinci³, Hakkı Bağcı⁴

^{1,2,3} Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Hendek, Sakarya, Türkiye

⁴ Sakarya Üniversitesi, Adapazarı Meslek Yüksek Okulu, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, Adapazarı, Sakarya, Türkiye

ÖZ

Bu araştırmanın amacı öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında algılanan sosyalleşme düzeylerinin bilgi paylaşma davranışına etkisinin incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden keşfedici korelasyonel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırma verileri 2021-2022 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında harmanlanmış öğrenme ile öğrenim göre Sakarya Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden elde edilmiştir. Araştırmaya ilgili meslek yüksekokulunda yer alan Çocuk Bakımı Gençlik Hizmetleri, Sağlık Bakım Hizmetleri, Terapi ve Rehabilitasyon, Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri bölümlerinde öğrenim gören 135 öğrenci katılmıştır. Araştırmada 2 öğrencinin verileri doğru girmediği tespit edilmiş ve 133 öğrenci tarafından yürütülmüştür. Araştırma sonucunda çevrimiçi öğrenme ortamında algılanan sosyalleşme düzeyinin ile bilgiyi paylaşma davranışına etkisi arasında olumlu yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Çevrimiçi ortamlarda algılanan sosyalleşme algısının yüksek olduğu bireylerde bilgi paylaşma davranışının da yüksek olduğu belirlenmiştir.

MAKALE BİLGİ

Makale Tarihiçesi:

Alındı: 08.11.2023

Düzeltilmiş hali alındı: 26.11.2023

Kabul edildi: 09.12.2023

Çevrimiçi yayımlandı: 15.12.2023

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Anahtar Kelimeler: Çevrimiçi öğrenme ortamı, algılanan sosyalleşme, bilgi paylaşma davranışı

© 2023 JIETP Tüm hakları saklıdır

1. Giriş

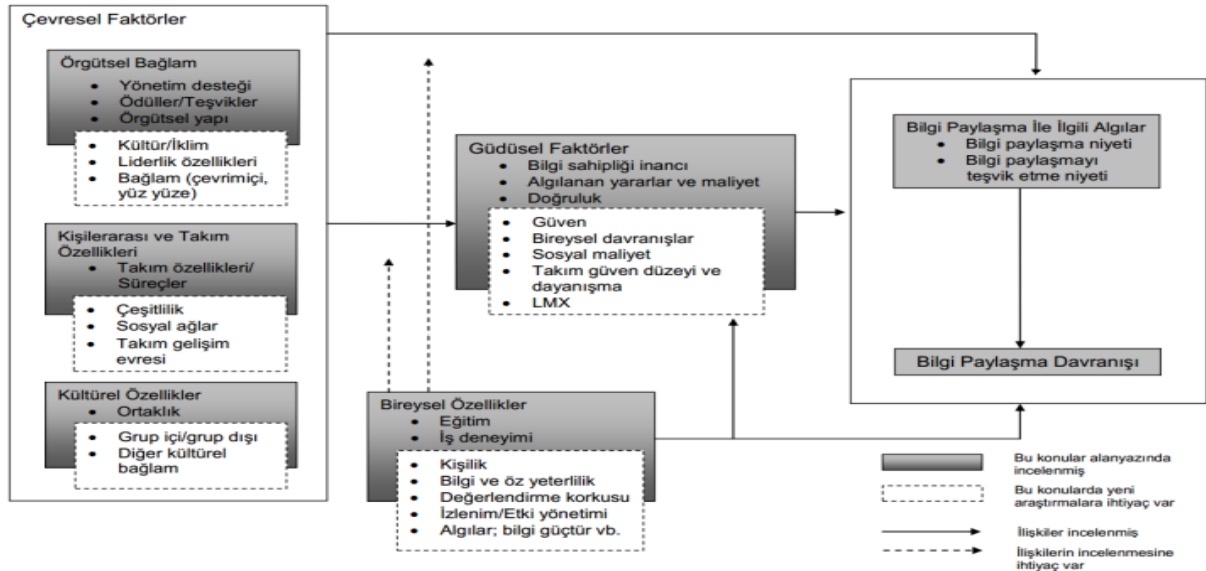
Günümüz eğitim ortamları, bireylerin pasif alıcı durumdan çıkıp bilgiyi oluşturan, paylaşan, daha aktif olmalarını sağlayan bir yapıya sahip olmuştur. Bireylerin ders ortamında aktif olarak iletişim halinde olabilmesinin bir etkeni de öğrencilerin sosyalleşmesi ile gerçekleşmektedir (Koçyiğit ve diğerleri, 2018). Sosyalleşme, çevrimiçi ortamda birey-topluluk aktarımının oluşturulması, geliştirilmesi ve sürdürülmesi olarak tanımlanmaktadır (Preece, 2001). Çevrimiçi eğitimde, öğrenme deneyimini zenginleştirmek ve bireyler arasında iletişimi arttırmak için Levine (2007) araştırmasında öğretmen; öğrencileri destekleyici bir ortam sağlanmalı, öğrencilerin katılım sağlayabilmesi için fırsat vermeli, çevrimiçi tartışmalarda her bir öğrenciyi aktif tutmalı, tartışma ve sohbetlerde gerçek hayattan örnekler vererek teşvik etmeli şeklinde ifade etmektedir. Sosyal öğrenme, öğrenme içerisinde öğrenen bireylerin birbirleriyle etkileşimine vurgu yapmaktadır. Fakat en önemli noktası öğrenme ortamında bireylerin aktif rol oynamasıdır. Böyle bir öğrenme ortamında bireyler arasında akran öğrenmeleri, ortaklaşa strateji geliştirme kavramları ön plana çıkmaktadır (Kreijns, 2004). Öğrenme ortamlarında ortak bir amaç için oluşan çalışma grupları arasındaki sosyalleşmeye organizasyon kurma açısından sosyal öğrenme etkili olabilmektedir. Davis ve Luthans (1980) yaptığı araştırmasında sosyal öğrenme kuramında öğrenmenin, bulunduğu grubun içerisindeki diğer insan davranışlarının sosyal çevre üzerindeki etkilerini gözlemleyerek dolaylı yoldan etkileyebileceğini ortaya koymuştur.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte sosyal öğrenme alanındaki var olan bilgiler hızlı bir şekilde sürekli değişmekte ve yenilenmektedir. Değişen ve yenilenen bu bilgilere ihtiyaç duyan bireylerin ihtiyaçlarını karşılamada sürekli, esnek ve kesintisiz olarak faydalanabileceği eğitimlerin sunulduğu çevrimiçi ortamlar etkili bir şekilde kullanılabilir (Çelen ve diğerleri, 2011). Böylelikle anında dönüt ve düzeltmeler öğrenciler arasındaki bilgi akışı zaman ve mekân sınırlamasından bağımsız olarak süreklilik gösterecektir. Her ne kadar teknolojik ortam, bireylerin çevrimiçi topluluklara katılımını arttırmada etkili olsa da kullanılan teknolojik ortamın özellikleri bilgi paylaşma davranışını etkilediği belirtilmektedir (Hislop, 2002; Alajmi, 2011). Etkili bir bilgi paylaşma sadece teknik açıdan değerlendirilmemeli, toplulukların sosyal ve psikolojik boyutları da geniş bir açıdan incelenmelidir (Tuomi, 1999).

Tu (2000) ve Kreijns, Kirschner ve Jochems (2002) çevrimiçi ortamlarda sosyalleşme algısının, öğrenciler arasında topluluk hissinin, sosyal buradalık hissinin ve sosyal etkileşim algısının ön koşulu olduğunu belirtmektedirler. Short, Williams ve Christie 1976 yılında yaptıkları bir araştırmada toplumsal buradalığı, bir bireyin çevrimiçi ortamlarda gerçekleştirdiği iletişimde var olduğunu kabullenme seviyesi olarak ifade etmektedir (Palloff ve Pratt, 2007, aktaran, Seferoğlu ve diğerleri, 2011). Bireyin kendini bulunduğu durumda ne derece gerçek birey olarak hissettiğinin vurgulamaktadır. Sosyalleşme ve sosyal buradalık kavramlarının çevrimiçi ortamın etkililiği, çekiciliği, ortamın niteliği ile yakından ilişkilidir (Preece, 2001). Çevrimiçi ortamlarda bireyin sosyal olması ya da sosyalleştiği alanın fazla olması bireyin sosyal, duygusal süreçlerini kolaylaştırmıştır. Kişiler arası ilişkileri güçlendirme, güven verme, dayanışma sağlama ve sağlam bir sosyal alan ortaya koyma konusunda etkili olmuştur. Çevrimiçi ortamlarda sosyal olabilmekten söz edebilmek için bireylerin kuvvetli bir topluluk hissi, grup dayanışması, memnuniyeti, güven, saygı, iletişim, iş ilişkileri gibi etmenleri bulunduruyor olması gerekmektedir (Kreijns ve diğerleri, 2007).

Çevrimiçi öğrenme ortamlarının ve sosyal paylaşım platformlarının, sosyal bağları kuvvetlendiren ve büyümesine yardımcı olan önemli araçlar olduğu sonucuna varılmıştır (Dilmen ve Ögüt, 2010; Ateş-Çobanoğlu ve diğerleri, 2017). Çevrimiçi ortamlarda sosyalleşmeyi sağlayan uygulamaların Web 2.0 araçları ile birleştiğinde sosyal etkileşim imkanları, Vygotsky'nin (1997) de vurguladığı gibi sosyal öğrenme ortamlarının geliştirilmesine önemli bir katkı sağlamaktadır (Aktaran, Alkan ve Bardakçı 2017). Fakat bilgi paylaşma davranışının aktif olduğu çevrimiçi ortamlarda, bireylerin bilgi paylaşma potansiyeline sahip olmalarına rağmen, bilgi paylaşma niyetlerinin, isteklerinin ve sıklıklarının düşük olması sorunlarıyla karşılaşmaktadır (Knowles ve Kerkman, 2007, Hsı ve diğerleri, 2007, Alakurt, 2013, Alakurt ve Keser, 2014, aktaran, Yılmaz, 2017). Bilgi paylaşma davranışlarını etkileyen faktörleri belirleyerek ve bu değişkenler üzerinde değişiklikler yaparak, öğrenme ortamları ve organizasyonları daha etkili hale getirmek mümkün olacaktır (Alakurt ve Keser, 2014).

Bilgi paylaşımı üzerine yapılan araştırmalar Wang ve Noe (2010) tarafından incelenerek bir çerçeveye dönüştürülmüştür. Bu çerçeve ile yapılan araştırmaların hangi konular üzerinde durulduğuna ve yapılacak olan araştırmaların ise hangi konular üzerinde durulması gerektiğine değinilmiştir.

Şekil 1. Bilgi paylaşım araştırmaları çerçevesi (Wang ve Noe, 2010, aktaran, Alakurt, 2013).

Wang ve Noe (2010) bireysel özellikler, güdüsel faktörler, kültürel özellikler, kişilerarası ve takım özellikleri ve örgütsel bağlam olarak beş başlık altında topladığı kavramların bilgi paylaşma davranışını etkilediğini ortaya koymuştur.

Ma ve Yuen (2011) tarafından çevrimiçi ortamda bilgi paylaşımı davranışı incelenmiş ve çevrimiçi ortamlarda etkili bir şekilde eğitim gerçekleştirilmesinin birtakım faktörlere dayalı olması gerektiği ortaya konulmuştur. Katılım, bağlılık ve sosyal etkileşim akranlar arasında bilgi paylaşımını sağlayan faktörler arasında sayılmaktadır. Bilginin paylaşılması, bilginin işlenmesi sürecin önemli bir parçası, bir sonucu veya aracı olarak işlev görmektedir. Bilgiyi barındırma ve paylaşma arasındaki sürekli ve kalıcı etkileşim, bilgi yönetimi ve bilgi paylaşımının ortak noktasıdır. Bu çalışmanın sonucunda Çevrimiçi Bilgi Paylaşma Modelini benimsemişlerdir. Bu model iki faktörden oluşmaktadır. Birinci faktör kullanıcıların çevrimiçi bir eklenti, uygulama veya dijital platformu kullanarak bu araçlardan elde ettiği motivasyonu ifade eden “Algılanan Çevrimiçi Eklenti Motivasyonu” dur. İkinci faktör ise bir kişinin çevrimiçi bir platform, web sitesi, uygulama veya sosyal medya aracılığıyla oluşturulan ilişkilere ne kadar bağlı olduklarını ifade eden “Algılanan Çevrimiçi İlişki Bağlılığı”dır. Çevrimiçi platforma katılım gösteren bireyler hem kendi öğrenmesinden hem de etkileşim içerisinde olduğu bireylerin öğrenmesinden mesuldür (Er ve Saraç, 2017).

Bilgi paylaşımının temelini bilginin oluşturulması ve alıcı bireyin bilgiyi üretmesi oluşturmaktadır (Er ve Saraç, 2017). Bu açıdan bakıldığında birey bilgiyi alan, yorumlayan, etrafı ile paylaşan bir konumdadır. Birey sadece kendisine ait oluşturduğu bilgiden değil, bilgiyi paylaştığı bireylerinde öğrenmelerinden sorumludur. Bu sorumluluk bireyler arasında bilgiyi aktarmanın önemini ve ne derece önemsendiğini göstermektedir (Brown, 1988). Bilginin paylaşılması çevrimiçi öğrenmenin gerçekleştiğinin bir ispatı olarak sayılmaktadır. Yapılan bu paylaşım öğrenme faaliyetini sosyal bir süreç haline getirmektedir (Hrastinski, 2009).

Çevrimiçi öğrenmede öğrenmenin gerçekleşmesi için bilginin paylaşımı da önemli bir etkidir. Bilgi paylaşma, çevrimiçi öğrenme ortamlarında bireylerin kendi deneyimlerini, becerilerini ve yeteneklerini paylaşarak birbirlerine yardımcı olması ve sorulara yanıt vermesi olarak da ifade edilmektedir (Bock ve diğerleri, 2005). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında, bireylerin sosyal etkileşime girmesi ve daha fazla katılıma teşvik edilmesi önemlidir ancak karşılaşılan zorlukların başında gelmektedir. Bilgiyi paylaşma, zaman alan ve bireyin emek verilmesini gerektiren, birbirleriyle iletişimde istekliliğin önemli olduğu bir süreçtir (Ghadirian ve diğerleri, 2014). Bilgi paylaşma eylemi için gerekli olan isteklilik algısı bir gruba dâhil olma o toplulukla birlik içinde olması sonucunda doğacaktır. Birbirini tanımayan bireylerin birbirini tanıyan ve belirli zaman paylaşımları olan bireylerle kurduğu iletişim ve ders için paylaşım yapması aynı olmayacaktır. Buna dayanarak bilgi paylaşımı, karşılıklı yararlanma olduğu zaman ya da başkaları ile kurduğu iletişimin devam etmesi durumunda bilgi alışverişi sorunsuz devam edecektir. Bilgi paylaşımında bulunanlar yeni bilgilerin paylaşılması, daha iyi veri kaynağına erişim, paylaşımın artırılması, problemin çözülmesi ve donanımın iyileştirilmesi gibi etkenlere ihtiyaç duymaktadır (Tseng ve Kuo, 2014). Bu açıdan bakıldığında çevrimiçi ortamlardaki sosyalleşme ile bilgi paylaşımı arasında bir ilişki olduğu düşünülmektedir. Yapılan araştırmada sosyalleşme ve bilgi paylaşımı arasındaki ilişki düzeyi ortaya konmak istenmiştir.

Bu araştırmada öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında algılanan sosyalleşme düzeylerinin bilgi paylaşma davranışına etkisini ortaya koymak istenilmektedir. Bu hedef doğrultusunda belirtilen sorulara cevaplar aranmıştır.

1. Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında algılanan sosyalleşme düzeyi ve bilgi paylaşımı düzeyi nedir?
2. Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamında algılanan sosyalleşme düzeylerinin;
 - a. Cinsiyete,
 - b. Yaşa,
 - c. Bölüme,
 - d. Sınıf düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir fark var mıdır?
3. Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında bilgi paylaşma düzeylerinin;
 - a. Cinsiyete,
 - b. Yaşa,

- c. Bölüme,
- d. Sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?
4. Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında algılanan sosyalleşme ve bilgi paylaşımı arasında anlamlı ilişki var mıdır?

2. Yöntem

Bu bölüm araştırmaya ait araştırma modeli, kullanılan veri toplama araçları, çalışma grubu, verilerin toplanması, çözümlenmesi ve yorumlanması ile ilgili bilgilerden oluşmaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden keşfedici korelasyonel araştırma modeli kullanılmıştır. Keşfedici korelasyonel araştırma, araştırmacının değişkenler arasındaki ilişkilerini anlamlandırmaya yönelik kullandığı bir araştırma modelidir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2021). Araştırmada bağımsız değişkenlerden cinsiyet, yaş, bölüm ve sınıf düzeyi demografik değişkenleri kullanılmıştır. Bağımlı değişkenler olarak ise çevrimiçi öğrenme ortamlarında algılanan sosyalleşme ile çevrimiçi ortamlarda bilgi paylaşma davranışdır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Sakarya Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda 2021-2022 eğitim-öğretim yılının bahar yarıyılında harmanlanmış öğrenme yöntemi ile öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmaya ilgili meslek yüksekokulunda yer alan Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri, Sağlık Bakım Hizmetleri, Terapi ve Rehabilitasyon, Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri bölümlerinde öğrenim gören 135 öğrenci katılmıştır. Araştırmada 2 öğrencinin verileri doğru girmediği tespit edilmiş ve 2 öğrenci çıkarılarak 133 öğrenci tarafından yürütülmüştür. Çalışma grubunda bulunan öğrencilerin demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubunda bulunan öğrencilerin demografik özellikleri

Değişkenler	Gruplar	f	%
Cinsiyet	Kadın	120	90.2
	Erkek	13	9.8
Yaş	20 yaş ve altı	96	72.2
	21 yaş ve üzeri	37	27.8
Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	117	88.0
	2. Sınıf	16	12.0
Bölüm	Çocuk Bakım ve Gençlik Hizmetleri	64	48.1
	Sağlık ve Bakım Hizmetleri	12	9.0
	Terapi ve Rehabilitasyon	10	7.5
	Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri	47	35.3
Toplam		133	100

Tablo 1 incelendiğinde çalışmaya katılan sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin 120'sinin (%90.2) kadın, 13'ünün (%9.8) erkek; %72.2'sinin 20 yaş ve altı, %27.8'inin 21 yaş ve üzeri olduğu görülebilir. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin 117'sinin (%88.0) 1. sınıf, 16'sının (%12.0) 2. Sınıf; 47'sinin (%35.3) Tıbbi Hizmetler Ve Teknikleri bölümü, 10'unun (%7.5) Terapi Ve Rehabilitasyon bölümü, 12'sinin (%9.0) Sağlık Bakım Hizmetleri bölümü, 64'ünün (%48.1) Çocuk Bakım Ve Gençlik Hizmetleri bölümü olduğu belirlenmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada araştırmacılar tarafından belirlenen kişisel bilgi formu ve veri toplamak için Kreijns ve arkadaşlarının (2007) geliştirdikleri ve Bardakçı (2010) tarafından Türkçe çevirisi yapılarak uyarlanan "Çevrimiçi Öğrenme Ortamlarında Algılanan Sosyalleşme Ölçeği (ÇÖASÖ)" ve Tseng ve Kuo (2014)

tarafından oluşturulan Avcı-Yücel ve Ergün (2015) tarafından Türkçe çevirisi yapılarak uyarlanana “Çevrimiçi Öğrenme Ortamlarında Bilgi Paylaşma Davranışı Ölçeği (ÇÖOBPDÖ)” kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan ÇÖOASÖ toplam 10 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte beşli likert tipi dereceleme (1: Tamamen Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Tamamen Katılıyorum) kullanılmıştır. Ayrıca bu ölçekten alınabilecek en düşük puan 10, en yüksek puan ise 50’ dir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı; 0.82 olarak bulunmuştur. Bu araştırmada elde edilen verilerle ÇÖOASÖ’nin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .884 olarak hesaplanmıştır. ÇÖOBPDÖ çevrimiçi öğrenme ortamlarında nasıl davrandıklarını ne kadar bilgi paylaşımları ve ne kadar bilgi edindiklerini görmek amacıyla bilgi alma ve bilgi verme olarak ikiye ayrılmaktadır. 10 maddeden oluşan ölçüğe ilk olarak açımlayıcı faktör analizi yapılmış ve faktör yükleri incelendiğinde bir maddenin ölçekten çıkarılması gerektiğine varılmıştır. Ölçekteki faktörlerin iç tutarlılık katsayıları 0.91 ile 0.87’ dir. Avcı-Yücel ve Ergün (2015) tarafından Bilgi Paylaşma Davranışı Ölçeği’ nin Türkçe uyarlamasının geneline bakıldığında Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0.90, faktörlere tek tek bakıldığında ise sırasıyla 0.91 ve 0.87 olarak bulunmuştur. Bu araştırmada elde edilen verilerle ÇÖOBPDÖ’nin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .819 olarak hesaplanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan verilerin istatistiksel analizi IBM SPSS Statistics 25 programı kullanılarak yapılmıştır. ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puanlarının dağılımlarını belirlemek amacıyla betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Verilerin analizi sırasında hangi testlerin kullanılacağını belirlemek için katılımcıların ölçüklere vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda puanları hesaplanmış ve puanların bağımsız değişkenlere göre normallik gösterip göstermediği çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılarak karar verilmiştir. Öğrencilerin ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puanlarının çarpıklık ve basıklık değerleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ çarpıklık ve basıklık değerleri

Ölçekler	Çarpıklık	Basıklık
ÇÖOASÖ	.128	-.436
ÇÖOBPDÖ	-.006	.171

Basıklık ve çarpıklık değerleri -1.5 ve +1.5 aralığında ise verilerin normal dağılım gösterdiği varsayılmaktadır (Tabachnick ve Fidell, 2013). Buna göre Tablo 2 incelenmiş ve verilerin normal dağılımdan önemli ölçüde sapma yapmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği için öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında algılanan sosyalleşme ve çevrimiçi öğrenme ortamlarında bilgi paylaşma davranışı puanlarının, cinsiyet, yaş ve sınıf değişkenlerine göre değişip değişmediğini belirleyebilmek için ilişkisiz örneklem için t-testi; bölüm değişikliklerine göre fark olup olmadığını belirlemek için ilişkisiz örneklem için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda post hoc test olarak varyansların eşitliği durumunda Scheffe ve Tukey, eşit olmaması durumunda ise Dunnett’s C testi kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2020). İlişkisiz örneklem için t-testi, ilişkisiz iki gruba ait puanların ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla kullanılırken, ANOVA ise birbiriyle ilişkisi olmayan ikiden fazla gruba ait puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek için kullanılır (Büyüköztürk, 2020).

ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puanlarının arasındaki ilişki Pearson korelasyon katsayısı hesaplanarak incelenmiştir. Korelasyon katsayısı, iki değişken arasındaki ilişkiyi ölçmek için kullanılır. İki değişkenin sürekli olması değişkenlerin birlikte normal dağılım göstermesi gerekir (Büyüköztürk, 2020).

3. Bulgular

Araştırmanın ilk alt problemi olan “ Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında algılanan sosyalleşme düzeyi ve bilgi paylaşımı düzeyi nedir?” sorusunun yanıtı için öğrencilerin ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puanlarına ait betimsel istatistikler hesaplanmıştır. Betimsel istatistikler Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puanlarına ait betimsel istatistikleri

Ölçekler	N	Minimum	Maksimum	\bar{X}	SD
ÇÖOASÖ	133	1.80	5.00	3.26	.73
ÇÖOBPDÖ	133	1.78	5.00	3.47	.62

Tablo 3 incelendiğinde, ÇÖOASÖ puan ortalamalarının $\bar{X}=3.26$ olduğu görülebilir. Ortaya çıkan puan verilerin analizinde gruplandırılan ölçeklemeye göre “kararsızım” seçeneğine denk gelmekte, dolayısı ile örneklemedeki meslek yüksekokulu öğrencilerinin çevrimiçi öğrenme ortamlarında algılanan sosyalleşmenin çok fazla düşük düzeyde olmadığı ifade edilmiştir. Aynı şekilde Tablo 3 incelendiğinde ÇÖOBPDÖ puan ortalamalarının $\bar{X}=3.47$ olduğu görülmektedir. Ortaya çıkan puan verilerin analizinde gruplandırılan ölçeklemeye göre “katılıyorum” düzeyine denk gelmekte, dolayısı ile örneklemedeki meslek yüksekokulu öğrencilerinin çevrimiçi öğrenme ortamlarında bilgi paylaşma davranışlarının yüksek düzeyde olduğu ortaya konmuştur.

Araştırmanın ikinci alt problemi olarak tanımlanan “Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamında algılanan sosyalleşme düzeylerinin; cinsiyete, yaşa, bölüme, sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark var mıdır?” sorusunun yanıtı için bağımsız değişkenlere göre ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puanları incelenmiştir. Veriler normal dağılım gösterdiği için cinsiyet, yaş ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre farklılık olup, olmadığını belirlemek amacıyla ilişkisiz örneklem için t-testi uygulanmıştır. Testin sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puanlarının çeşitli değişkenlere göre T-Testi sonuçları

Ölçekler	Değişkenler	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
ÇÖOASÖ	Cinsiyet	Kadın	120	3.26	.73	131	-.118	.906
		Erkek	13	3.29	.83			
	Yaş	20 yaş ve altı	96	3.24	.71	131	-.559	.577
		21 yaş ve üzeri	37	3.32	.81			
	Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	117	3.27	.71	131	.362	.718
		2. Sınıf	16	3.20	.90			
ÇÖOBPDÖ	Cinsiyet	Kadın	120	3.46	.61	131	-.782	.436
		Erkek	13	3.60	.75			
	Yaş	20 yaş ve altı	96	3.43	.60	131	-1.131	.260
		21 yaş ve üzeri	37	3.57	.68			
	Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	117	3.46	.62	131	-.576	.566
		2. Sınıf	16	3.56	.61			

Tablo 4 incelendiğinde kadın katılımcıların ÇÖOASÖ puan ortalamalarının, erkek katılımcı puanlarının ortalamasından daha düşük olduğu; erkek katılımcıların ÇÖOBPDÖ puan ortalamalarını, kadın katılımcıların puan ortalamalarından daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ortaya çıkan bu farkın anlamlılığını görmek amacıyla yapılan ilişkisiz örneklem t-testi sonuçlarına bakıldığında kadın ve erkek katılımcıların ÇÖOASÖ puan ortalamalarının $[t(131)= -.118, p>.05]$ ve ÇÖOBPDÖ puan ortalamalarının $[t(131)= -.782, p>.05]$ anlamlı olarak farklı olmadığı görülmüştür. Yaş düzeyine göre incelendiğinde 20 yaş ve altı katılımcıların ÇÖOASÖ puan ortalamalarının, 21 yaş ve üzeri katılımcıların puan ortalamasından daha düşük olduğu; 21 yaş ve üzeri katılımcıların ÇÖOBPDÖ puan ortalamalarının, 20 yaş ve altı katılımcıların puan ortalamalarından daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ortaya çıkan bu farkın anlamlılığının ortaya koymak için yapılan ilişkisiz örneklem için t-testi sonuçları incelendiğinde 20 yaş ve altı, 21 yaş ve üzeri katılımcıların ÇÖOASÖ puan ortalamalarının $[t(131)= -.559, p>.05]$ ve ÇÖOBPDÖ puan ortalamalarının $[t(131)= -1.131, p>.05]$ anlamlı olarak farklılık göstermediği görülmüştür. Sınıf düzeyine göre tablo 4 incelendiğinde, 1. Sınıf katılımcıların ÇÖOASÖ puan ortalamalarının, 2.Sınıf katılımcıların puan ortalamalarından yüksek olduğu; 2. Sınıf katılımcıların ÇÖOBPDÖ puan ortalamalarının, 1. Sınıf katılımcıların puan ortalamalarından daha yüksek olduğu ortaya konmuştur. Ortaya çıkan bu farkın anlamlılığını belirlemek için yapılan ilişkisiz örneklem t- testi sonuçları incelendiğinde 1. ve 2. Sınıf katılımcıların ÇÖOASÖ puan ortalamalarının

[$t(131)=-.362, p>.05$] ve ÇÖOBPDÖ puan ortalamalarının [$t(131)= -.576, p>.05$] anlamlı olarak farklılık göstermediği görülmüştür.

Tablo 5. ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puanlarının çeşitli değişkenlere göre dağılımları

Ölçekler	Değişkenler	Gruplar	N	\bar{X}	S
ÇÖOASÖ	Cinsiyet	Kadın	120	3.266	.732
		Erkek	13	3.292	.833
	Yaş	20 yaş ve altı	96	3.246	.711
		21 yaş ve üzeri	37	3.327	.813
	Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	117	3.277	.718
		2. Sınıf	16	3.206	.902
	Bölüm	Çocuk Bakım ve Gençlik Hizmetleri	64	3.225	.707
		Sağlık ve Bakım Hizmetleri	12	3.033	.724
		Terapi ve Rehabilitasyon	10	3.330	.646
		Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri	47	3.376	.802
ÇÖOBPDÖ	Cinsiyet	Kadın	120	3.463	.612
		Erkek	13	3.606	.753
	Yaş	20 yaş ve altı	96	3.439	.602
		21 yaş ve üzeri	37	3.576	.680
	Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	117	3.466	.627
		2. Sınıf	16	3.562	.619
	Bölüm	Çocuk Bakım ve Gençlik Hizmetleri	64	3.381	.622
		Sağlık ve Bakım Hizmetleri	12	3.407	.737
		Terapi ve Rehabilitasyon	10	3.477	.658
		Tıbbi Hizmetler ve Teknikleri	47	3.626	.583

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcıların cinsiyet, yaş ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puanlarının farklı olduğu bulunmuştur. Araştırmaya katılanların ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puanlarında görülen farklılıkların anlamlılığını incelemek için ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan ANOVA testi sonucunda ulaşılan bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puanlarının bölüm değişkenine göre ANOVA sonuçları

Ölçekler	Gruplar	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
ÇÖOASÖ	Gruplararası	1.372	3	.457	.834	.478	Yok
	Gruplar içi	70.732	129	.548			
	Toplam	72.104	132				
ÇÖOBPDÖ	Gruplar arası	1.686	3	.562	1.452	.231	Yok
	Gruplar içi	49.943	129	.387			
	Toplam	51.629	132				

Tablo 6 incelendiğinde, katılımcıların ÇÖOASÖ [$F(3,129)=.834, p>.05$] ve ÇÖOBPDÖ'den [$F(3,129)=1.452, p>.05$] elde edilen puan ortalamalarını bölüm değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmediği bulunmuştur.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan "Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında algılanan sosyalleşme ve bilgi paylaşımı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?" sorusunun yanıtı için ÇÖOASÖ puanları ile ÇÖOBPDÖ puanları arasındaki Pearson korelasyon katsayısına bakılmış, korelasyon analizi ile ulaşılan bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. ÇÖOASÖ puanları ile ÇÖOBPDÖ puanları arasındaki korelasyon analizi sonuçları

Ölçekler	N	p	r
ÇÖOASÖ puanı * ÇÖOBPDÖ puanı	133	.000	.552

Tablo 7 incelendiğinde, ÇÖOASÖ puanları ile ÇÖOBPDÖ puanları arasında pozitif yönlü olarak orta düzeyde ve anlamlı bir ilişkili olduğu görülmüştür, $r=.552$, $p<.05$.

4. Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın ÇÖOASÖ puanlarının ortalama değerlerine bakıldığında çevrimiçi öğrenme ortamlarında algılanan sosyalleşme düzeylerinin çok fazla düşük düzeyde olmadığını ancak verilere göre öğrencilerin algılanan sosyalleşme düzeylerinde kararsız kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. ÇÖOASÖ'nde öğrencilerin verdikleri yanıtlar madde madde incelendiğinde "Bu çevrimiçi öğrenme ortamında kendimi rahat hissetmekteyim." maddesini en çok sayıda kişinin "katılıyorum" ve "tamamen katılıyorum" olarak işaretlediği görülmüştür. Buna göre örneklemdeki meslek yüksekokulu öğrencilerinin çoğunun çevrimiçi öğrenme ortamlarında kendilerini rahat hissettiği yorumu yapılabilir. ÇÖOASÖ'ndeki "Bu çevrimiçi öğrenme ortamı ders göreviyle ilişkisi olmayan sohbetlere izin vermektedir." maddesini en çok sayıda öğrencinin "katılmıyorum" ve "tamamen katılmıyorum" olarak işaretlediği görülmüştür. En fazla sayıda öğrenci tarafından "katılmıyorum" ve "tamamen katılmıyorum" olarak işaretlenen bu maddeye bakılarak öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarının ders dışı sohbet etmesine izin vermediği yorumu yapılabilir.

Yılmaz (2017) tarafından yürütülmüş ve harmanlanmış öğrenme yöntemiyle Bilgisayar 1 dersini alan ve dersin çevrimiçi öğrenme platformuna üye olan 393 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma, bu öğrencilerin çevrimiçi öğrenme platformuna bilgi paylaşma davranış eğilimlerini değerlendirmek amacıyla tarama modeline dayalı bir yöntem kullanmıştır. Araştırma sonucunda harmanlanmış öğrenme bağlamında yürütülen derste, öğrencilerin topluluktaki bilgi paylaşma davranışını yüksek oranda göstermektedir. Bu durum öğrenme ortamlarında iş birliği ve bilgi paylaşımının önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

Alakurt ve Yılmaz (2016)'ın yaptığı araştırmada, farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin harmanlanmış öğrenme yöntemi ile bilgi paylaşma davranışlarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, farklı bölümlerde okuyan öğrenciler için farklı çevrimiçi gruplar oluşturulmuş ve bu gruplarda öğrencilerin grup içinde bilgi paylaşma davranışları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmanın sonuçları, harmanlanmış öğrenme yöntemi ile derse katılan öğrencilerin, bu gruplarda bilgi paylaşımı davranış eğilimlerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, harmanlanmış öğrenme yaklaşımının farklı disiplinlerdeki öğrenciler arasında bilgi paylaşımını teşvik edebileceğini ve öğrencilerin etkileşimini artırabileceğini ortaya koymaktadır.

Yapılan araştırmada ise alanyazın ile tutarlılık göstermiştir. ÇÖOBPDÖ puanlarının ortalamasına bakıldığında çevrimiçi öğrenme ortamlarında bilgi paylaşma davranışlarının yüksek düzeyde olduğu ortaya konmuştur. Öğrencilerin çevrimiçi ortamlarda bilgi paylaşma davranışlarını sergiledikleri sonucuna varılmıştır. ÇÖOBPDÖ'nde öğrencilerin verdikleri yanıtlar madde madde incelendiğinde "Çevrimiçi ortamlarda diğer üyelerin paylaştıklarını okurum." maddesini en fazla sayıda öğrencinin "katılıyorum" ve "tamamen katılıyorum" olarak işaretlediği görülmüştür. Buna göre örneklemdeki meslek yüksekokulu öğrencilerinin çoğunun çevrimiçi öğrenme ortamlarında diğer üyeler tarafından paylaşılanları okuduğu yorumu yapılabilir. ÇÖOBPDÖ'ndeki "Çevrimiçi ortamlarda sık sık öğretici kaynaklar yüklerim." maddesini en çok sayıda kişinin "katılmıyorum" ve "tamamen katılmıyorum" olarak işaretlediği görülmüştür. En fazla sayıda öğrenci tarafından "katılmıyorum" ve "tamamen katılmıyorum" olarak işaretlenen bu maddeye bakılarak öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarına düşük sıklıkta veri kaynağı yüklediği yorumu yapılabilir.

Yu, Lu ve Liu(2010) tarafından geliştirilen bilgi paylaşma davranışının farklı nedenlerini ortaya koyan başka bir çalışma ise, web blogları ve sanal topluluklar gibi çevrimiçi platformlarda üyelerin tanınırlıklarının, bilgi paylaşma davranışları üzerindeki etkisini incelemiş ve tanınırlığın önemli bir faktör olduğunu göstermiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre, toplulukta grup içine ön planda bir birey olmanın bilgi paylaşma davranışını artırdığı tespit edilmiştir. Bu sonuca dayanarak, araştırmanın var olan grup içerisinde ön planda biri olmanın bilgi paylaşım davranışını artırdığı yönündeki bulgularını

desteklediği ortaya konmuştur. Bir diğer araştırma ise bilginin paylaşmaya değer olması bilgi paylaşma davranışını arttıran nedenlerden olduğunu ortaya koymuştur.

Hew ve Hara (2006) ile Chiu, Hsu ve Wang (2006) tarafından gerçekleştirilen araştırmalar, bilgi paylaşımı üzerinde etkili olan faktörlere odaklanmış ve farklı sonuçlar elde etmiştir. Hew ve Hara (2006) çalışmalarında, bilgi paylaşımı üzerinde etkili olan faktörleri incelemiş ve bazı önemli bulgulara ulaşmışlardır. Çalışmada, bilgi paylaşımına gerek duyulmadığı ve kullanılan teknolojinin bilgi paylaşımı üzerinde önemli etkileri olduğunu vurgulamışlardır. Bu, insanların bilgi paylaşmaya istekli olmadıkları veya bilginin yetersiz veya gereksiz olduğu durumlarda paylaşımın azaldığını göstermektedir. Araştırmamızda ölçeklere verilen maddelere bakıldığında da diğer üyelerin paylaşımını okurken kendileri paylaşım yapma konusunda isteksiz kalmışlardır.

Chiu, Hsu ve Wang (2006) çalışmasında, içeriğin; kalitesi, uygunluğu, bir bölüm veya tamamının toplulukta bilgi paylaşımının etkileyen önemli faktörler olduğunu belirtmiştir. Bu çalışma, paylaşılan bilginin hem miktarının hem de kalitesinin önemli olduğunu vurgulayarak, topluluk içinde daha fazla ve daha değerli bilgi paylaşımını teşvik etmenin önemini ortaya koymaktadır. İki farklı açıdan bakmamızı sağlayan bu araştırmalarda Hew ve Hara (2006) bireylerin bilgi paylaşmaya istekli olmadıkları, bilginin yetersiz veya gereksiz olduğu durumlarda paylaşımın azaldığını ifade ederken; Chiu, Hsu ve Wang (2006) topluluk içinde daha fazla ve daha değerli bilgi paylaşımının teşvik edilmesinin önemli olduğunu ifade etmiştir.

ÇÖOASÖ'nin bilgisayar destekli öğrenme ortamlarını değerlendirmiş ve performansın yapı geçerliğini incelemiştir. Araştırma sonucuna göre ÇÖOASÖ'nin bilgisayar destekli öğrenme ortamında Kreijns ve diğerleri (2007) ve Bardakçı (2010) tarafından ortaya çıkan yapısını koruduğu bulunmuştur. Araştırmada ÇÖOASÖ maddelerine ilişkin iki önemli güvenilirlik için Cronbach Alfa iç tutarlılık ve Spearman- Brown iki yarı test güvenilirlik katsayıları elde edilmiştir. Bu güvenilirlik katsayıları, bir ölçüm aracının ne kadar güvenilir olduğunu görmek için kullanılmaktadır. Yapılan ölçüm sonucunda Cronbach Alfa iç tutarlılık ve Spearman- Brown iki yarı test güvenilirlik katsayıları .92 düzeyinde çıkmaktadır (Çalışkan ve diğerleri, 2011).

Yapılan araştırmada kadın ve erkekler arasında ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ puan ortalamalarında cinsiyete bağlı farklılıklar olduğu görülmektedir. ÇÖOASÖ puanlarının ortalamalarının ve ÇÖOBPDÖ puanlarının ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya katılanların ÇÖOASÖ ve ÇÖOBPDÖ'nin puan ortalamalarında yaş ve bölüm değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığı ortaya konmuştur. Verilerin analizinden elde edilen sonuçlarda ÇÖOASÖ puanları ile ÇÖOBPDÖ puanlarının pozitif yönde orta düzeyde ve anlamlı bir şekilde ilişkisinin olduğu bulunmuştur. Sınıf düzeyine göre 1. Sınıf katılımcıların ÇÖOASÖ puan ortalamalarının, 2. Sınıf katılımcıların puanlarının ortalamasından yüksek olduğu; 2. Sınıf katılımcıların ÇÖOBPDÖ puan ortalamalarının, 1. Sınıf katılımcıların puanlarından ortalamasında daha yüksek olduğu belirlenmiştir. ÇÖOASÖ puanlarının ortalamalarının ve ÇÖOBPDÖ puanlarının ortalamalarının sınıf düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak araştırmaya dair şu öneriler öne sürülebilir: EBA' da öğrencilerin ve öğretmenlerin bilgi paylaşımını etkileyen faktörler incelenebilir. Hem çevrimiçi hem yüz yüze eğitim sistemi ile eğitim olan öğrencilerin sosyalleşme algılarında bir değişim olup olmadığı ortaya konabilir. Algılanan sosyalleşmenin ortaokul seviyesindeki öğrenciler ile üniversite öğrencileri arasında farklılaşp farklılaşmadığı incelenebilir.

Kaynakça

Alajmi, B.M. (2011). *The intention to share: professionals' knowledge sharing behaviors in online communities*. Doktora Tezi, The State University of New Jersey.

- Alakurt, T. (2013). *Sanal uygulama topluluğu üyelerinin bilgi paylaşma davranışlarını etkileyen faktörlerin incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Alakurt, T., & Keser, H. (2014). Sanal uygulama topluluğu üyelerinin bilgi paylaşma davranışlarının incelenmesi. *Elementary Education Online*, 13(4), 1331-1351. <https://doi.org/10.17051/ieo.2014.51270>
- Alkan, M. F., & Bardakçı, S. (2017). High school students' learning activities through social networks: A qualitative inquiry. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(3), 1221-1238. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/29417/321154>
- Ateş-Çobanoğlu, A., Uzunboylar, O., & Altun, E. (2017). Çevrimiçi öğrenme hazırbulunuşluk, tutum ve algılanan çevrimiçi sosyalliğin işbirlikli harmanlanmış bir derste incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(63), 1218-1229. <https://doi.org/10.17755/esosder.292310>
- Avcı, Ü., & Ergün, E. (2015). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında bilgi paylaşma davranışı ölçeğinin Türkçe uyarlaması: Bir geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Başkent University Journal of Education*, 2(2), 219-228. <http://dx.doi.org/10.1016/j.compedu.2013.10.005>
- Bardakçı, S. (2010). The validity and reliability study of the scale of the perceived sociability of online learning environments. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 43(1), 17-40. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000001189
- Bock, G. W., Zmud, R. W., Kim, Y.G., & Lee, J. N. (2005). Behavioral intention formation in knowledge sharing: Examining the roles of extrinsic motivators, social-psychological forces and organizational climate. *MIS Quarterly, Information Technologies and Knowledge Management*, 29, 87-111. <https://doi.org/10.2307/25148669>
- Brown, A. L. (1988). Motivation to learn and understand: on taking charge of one's own learning. *Cognition and Instruction*, 5(4), 311-321. <http://www.jstor.org/stable/3233575>
- Büyüköztürk, Ş. (2020). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (27. baskı). Pegem A Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz Ş., & Demirel, F. (2021). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Yayıncılık.
- Chiu, C. M., Hsu, M.H., & Wang, E. T. G. (2006). Understanding knowledge sharing in virtual communities: An integration of social capital and social cognitive theories. *Decision Support Systems*, 42(3), 1872-1888. <https://doi.org/10.1016/j.dss.2006.04.001>
- Çalışkan, E., Bardakçı, S., & Teker, N. (2011). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında algılanan sosyalleşme ölçeğinin bilgisayar destekli ortaklaşa öğrenme ortamlarına yönelik yapı geçerliği. *Milli Eğitim Dergisi*, 41(191), 243-256. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36191/406906>
- Çelen, F., Çelik, A., & Seferoğlu, S. (2011). Yükseköğretimde çevrimiçi öğrenme: Sistemde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Journal Of European Education*, 1(1), 25-34. <https://doi.org/10.22492/ije>
- Davis, T. R. V., & Luthans, F. (1980). A social learning approach to organizational behavior. *The Academy of Management Review*, 5(2), 281-290.
- Dilmen, N. E., & Öğüt, S. (2010). Sosyalleşmenin yeni yüzü: sosyal paylaşım ağları. 2. *Yeni İletişim Ortamları ve Etkileşim Uluslararası Konferansı*. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi, 28-30 Nisan, İstanbul
- Er, F., & Saraç, B. (2017). Anadolu üniversitesi açıköğretim sistemine kayıtlı öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında bilgi paylaşma davranışları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 47-63. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auad/issue/34245/378465>

- Ghadirian, H., Mohd Ayub, A. F., Silong, A. D., Abu Bakar, K. B., & Hossein Zadeh, A. M. (2014). Knowledge sharing behavior among students in learning environments: A review of literature. *Asian Social Science*, 10(4), 38-45 <https://doi.org/10.5539/ass.v10n4p38>
- Hew, K. F., & Hara, N. (2006). Identifying factors that encourage and hinder knowledge sharing in a longstanding online community of practice. *Journal of Interactive Online Learning*, 5(3), 297-3. <http://www.ncolr.org/jiol/issues/pdf/5.3.6.pdf>
- Hislop, D. (2002). Mission impossible? Communicating and sharing knowledge via information technology. *Journal of Information Technology*, 17(4), 165-177. <https://doi.org/10.1080/02683960210161230>
- Hrastinski, S. (2009). A theory of online learning as online participation. *Computers & Education*, 52(1), 78-82. <https://doi.org/10.1016/J.COMPEDU.2008.06.009>
- Koçyiğit, M., Erdoğan, M., Uyar, M., & Çınar, M. (2018). Üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklerle sosyalleşme düzeylerinin iletişim becerileri ve duygusal zekâları üzerine etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 6(2), 966-988. <https://doi.org/10.19145/e-gifder.427422>
- Kreijns, K. (2004). *Sociable CSCL environments: Social affordances, sociability and social presence*. [Doctoral Thesis, Open Universiteit]. Datawyse/Universitaire Pers Maastricht.
- Kreijns, K., Kirschner, P.A., & Jochems, W. M. (2002). The sociability of computer-supported collaborative learning environment. *Educational Technology & Society*, 5(1), 8-22.
- Kreijns, K., Kirschner, P. A., Jochems, W. M., & Buuren, H. V. (2007). Measuring perceived sociability of computer-supported collaborative learning environments. *Computer & Education*, 49, 176-192. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2005.05.004>
- Levine, J. S. (2007). The online discussion board. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 113, 67-74. <http://dx.doi.org/10.1002/ace.248>
- Ma, W. W. K., & Yuen, A. H. K. (2011) Understanding online knowledge sharing: An interpersonal relationship perspective. *Computers & Education*, 56, 210-219. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2010.08.004>
- Preece, J. (2001). Sociability and usability: Twenty years of chatting online. *Behavior and Technology Journal*, 20(5), 347-356. [10.1080/01449290110084683](https://doi.org/10.1080/01449290110084683)
- Seferoğlu, S. S., Doğan, D., & Duman, D. (2011). Toplumsal buradalık algısı ve çevrimiçi ortamlarda bu algının artırılması. *Türkiye'de e-öğrenme: Gelişmeler ve Uygulamalar II* (pp.37-60), Anadolu Üniversitesi.
- Tseng, F. C., & Kuo, F. Y. (2014). A study of social participation and knowledge sharing in the teachers' online professional community of practice. *Computers & Education*, 72, 37-47. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2013.10.005>
- Tu, C. (2000). On-line learning migration: From social learning theory to social presence theory in a CMC environment. *Journal of Network and Computer Applications*, 23, 27-37. <https://doi.org/10.1006/jnca.1999.0099>
- Tuomi, I. (1999). Data is more than knowledge: Implications of the reversed knowledge hierarchy for knowledge management and organizational memory. *Journal of Management Information Systems*, 16(3), 103-118. <https://doi.org/10.1080/07421222.1999.11518258>
- Wang, S., & Noe, R. A. (2010). Knowledge sharing: A review and directions for future research. *Human Resource Management Review*, 20(2), 115-131. <https://doi.org/10.1016/j.hrmr.2009.10.001>

- Yılmaz, R. (2014). *Çevrimiçi öğrenmede etkileşim ortamının ve üstbilişsel rehberliğin akademik başarı, üstbilişsel farkındalık ve işlemsel uzaklığa etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yılmaz, R. (2016). Knowledge sharing behaviors in e-learning community: Exploring the role of academic self-efficacy and sense of community. *Computers in Human Behavior*, 63, 373–382. <https://doi.org/10.1016/J.CHB.2016.05.055>
- Yılmaz, R. (2017). Sanal öğrenme topluluğundaki öğrencilerin bilgi paylaşma davranışlarına etki eden faktörlerin incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7(1), 16-30. <https://doi.org/10.17943/etku.288486>
- Yu, T. K., Lu, L. C., & Liu, T. F. (2010). Exploring factors that influence knowledge sharing behavior via weblogs. *Computers in Human Behavior*, 26(1), 32–41. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2009.08.002>

Makale Bilgi Formu

Yazarın Katkıları	Makale dört yazardır. 1. ve 2. yazarlar %30, 2. ve 3. yazarlar ise %20 oranında katkı sağlamışlardır.
Çıkar Çatışması Bildirimi	Yazar tarafından potansiyel çıkar çatışması bildirilmemiştir.
Destek/Destekleyen Kuruluşlar	Bu araştırma için herhangi bir kamu kuruluşundan, özel veya kar amacı gütmeyen sektörlerden hibe alınmamıştır.
Etik Onay ve Katılımcı Rızası	“Çevrimiçi Öğrenme Ortamında Algılanan Sosyalleşme Düzeyinin Bilgi Paylaşma Davranışına Etkisi” başlıklı çalışma etik kurul onayı gerektirmemektedir. Yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu, toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmadığı yazar tarafından beyan edilmiştir.
